

Project Evidence Based Interventies – 2023

Op deze poster staan 9 interventies gericht op de communicatie, taal- en cognitieve ontwikkeling van mensen met een aangeboren beperking in horen én zien. Een aangeboren beperking in horen én zien wordt ook wel aangeboren doofblindheid (ADB) genoemd.

- Het [literatuuronderzoek](#) van dit project levert sterk bewijs voor deze interventies.
- Professionals geven in het [praktijkonderzoek](#) van dit project aan dat deze interventies (beter) geïmplementeerd moeten worden in de zorg en het onderwijs aan personen met ADB.

Methode Contact

- Ontwikkeld door: Marleen Janssen, Bernadette van den Tillaart, Ingrid van der Heijden, Ans van Duijnhoven & Nic van Son (Kentalis, Rijksuniversiteit Groningen)

Methode Contact richt zich op harmonieuze interacties tussen een persoon met ADB en de communicatiepartner. Het doel is het op gang brengen of herstellen van de wederzijdsheid in interactie tussen de persoon met ADB en de communicatiepartner. De kwaliteit van interactie wordt verbeterd door inzichten en vaardigheden te geven aan de communicatiepartner, zoals het beter herkennen van signalen van de cliënt. Interactiecategorieën die in kaart worden gebracht zijn 'initiatieven', 'bevestigen', 'antwoorden', 'beurtgedrag', 'aandacht', 'reguleren van intensiteit', 'betrokkenheid' en 'handelen'. Onder begeleiding van een getrainde interactiebegeleider wordt de kwaliteit van de interactie in kaart gebracht, de hulpvraag onderzocht en passend handelen besproken en geoefend. Er wordt gebruik gemaakt van video-feedback.

- [Literatuuronderzoek: Sterk bewijs](#)
- [Praktijkonderzoek: Interventie \(beter\) implementeren.](#)

Kwaliteit in Communicatie (KiC)

- Ontwikkeld door: Saskia Damen (Rijksuniversiteit Groningen, Bartiméus, Kentalis)

Kwaliteit in Communicatie richt zich op het verbeteren van de communicatie tussen mensen met zintuiglijke beperkingen in combinatie met achterstanden in de cognitieve ontwikkeling en hun communicatiepartners. Het doel is een betere afstemming tussen de cliënt en de communicatiepartners. Kwaliteit in Communicatie includeert Methode Contact (interactie) en borduurt hier verder op voort door ook interventies toe te voegen gericht op betekenisoverdracht in de communicatie. Categorieën waarop gericht wordt, zijn 'verwijzende communicatie', 'communicatieve betekenis', 'onderhandelen over betekenis', 'gedeelde betekenis', 'imperatieve communicatie', 'declaratieve communicatie' en 'verhalend communiceren'. Er wordt gebruik gemaakt van video-feedback.

- [Literatuuronderzoek: Sterk bewijs](#)
- [Praktijkonderzoek: Interventie \(beter\) implementeren.](#)

Conceptondersteunende Communicatie (CoC)

- Ontwikkeld door: Wilma Denteneer-van der Pasch & Roger Verpoorten (Kentalis)

CoC richt zich op de inzet van ondersteunende communicatie bij personen met autisme. Dit gebeurt door betekenissen binnen de communicatie (zogenoemde communicatieconcepten) te verduidelijken, zodat ze door de persoon en de communicatiepartner op eenzelfde manier kunnen worden begrepen en gebruikt. Het helpt de persoon bij het adequaat betekenis verlenen aan de wereld.

- [Literatuuronderzoek: \(Nog\) niet onderzocht bij personen met ADB. Wel is CoC onderzocht en effectief bevonden voor personen met ASS, visuele en verstandelijke beperking.](#)
- [Praktijkonderzoek: Interventie \(beter\) implementeren.](#)

Interventiemodel voor affectieve betrokkenheid

- Ontwikkeld door: Marga Martens (Rijksuniversiteit Groningen, Kentalis)

Het interventiemodel voor affectieve betrokkenheid is gericht op het bevorderen van affectieve betrokkenheid tussen personen met ADB en hun communicatiepartner, tijdens interactie en communicatie. Het doel van deze interventie is het op merkbare wijze delen van emoties. Dit vergroot de kans dat de persoon met doofblindheid meer positieve emoties gaat ervaren en dat negatieve gevoelens afnemen. Methode Contact ligt aan de basis van deze interventie. Categorieën waarop gericht wordt, zijn binnen interactie 'aandacht', 'initiatieven', 'reguleren van intensiteit' en 'affectieve betrokkenheid' en binnen communicatie 'gedeelde ervaringen', 'gedeelde betekenis' en opnieuw 'affectieve betrokkenheid'. Het herkennen van affectieve gedragingen, afstemmen op interactieve gedragingen, delen van betekenis, delen van emoties en het aanpassen van de context zijn hierbij belangrijke onderdelen. Er wordt gebruik gemaakt van video-feedback.

- [Literatuuronderzoek: Sterk bewijs](#)
- [Praktijkonderzoek: Interventie valt net buiten top 5 van \(beter\) te implementeren interventies.](#)

Hand onder hand contact

- Ontwikkeld door: Barbara Miles.
In Nederland uitgewerkt door Bartiméus

Hand onder hand contact richt zich op interactie en communicatie. Personen met ADB leren via Hand onder hand contact hun handen actief in te zetten, tast in te zetten, de wereld te ontdekken en te communiceren met de buitenwereld. Hierdoor wordt hun wereld vergroot en leren personen met ADB nieuwe vaardigheden. Ook draagt Hand onder hand contact bij aan het opbouwen van een persoonlijke relatie en een gevoel van veiligheid omdat het voelbaar is dat de ander aanwezig is en aandacht heeft. De communicatiepartners leren in een aantal stappen de hand onder hand techniek in te zetten bij personen met ADB.

- [Literatuuronderzoek: \(Nog\) niet onderzocht](#)
- [Praktijkonderzoek: Interventie \(beter\) implementeren.](#)

A-PMT (Prelinguistic Milieu Teaching aangepast aan DB)

- Ontwikkeld door: Susan Bashinski & Nancy Brady
A-PMT richt zich op het verhogen van de frequentie van intentionele, non-verbale communicatieve uitingen en de complexiteit daarvan. Tijdens één op één activiteiten wordt een combinatie van strategieën gebruikt om de persoon aan te moedigen om meer lichamelijke uitingen en vocalisaties te gebruiken om te communiceren. Aanpassingen ten aanzien van de reguliere PMT zijn de gerichtheid op het gebruik van de lichamelijke-tactiele modaliteit binnen de activiteit, het geven van fysieke aanwijzingen om bepaald gedrag uit te lokken en het bestuderen van lichaamsoriëntatie en/of zoekgedrag als indicatoren van aandacht.

- [Literatuuronderzoek: Sterk bewijs](#)
- [Praktijkonderzoek: De professionals uit het praktijkonderzoek zetten deze interventie niet in.](#)

Video-Interactiebegeleiding (VIB) DB specialisatie / Communicatiecoaching doofblindheid (CCDB)

- Ontwikkeld door: Kentalis (aangeboden via stichting AIT)
VIB-CCDB richt zich op interactie en communicatie. Een gecertificeerde en gespecialiseerde coach bekijkt samen met de communicatiepartner videobeelden waarbij de alledaagse omgang tussen de persoon met ADB en de communicatiepartner wordt geanalyseerd rondom een bepaalde hulpvraag. Communicatiepartners worden sensitiever voor de initiatieven van de persoon met ADB en leren beter af te stemmen op behoeftes (empowerment). Interventiestrategieën die binnen VIB-CCDB aangeleerd worden aan de communicatiepartner, zijn strategieën vanuit methoden die specifiek voor mensen met aangeboren doofblindheid ontwikkeld zijn, zoals Methode Contact, Kwaliteit in Communicatie (KiC) en Affectieve betrokkenheid.

- [Literatuuronderzoek: VIB-CCDB is \(nog\) niet onderzocht. VIB zonder specialisatie is onderzocht en effectief bevonden in de kinderopvang. De methodieken die de basis vormen binnen VIB-CCDB zijn onderzocht en effectief bevonden.](#)
- [Praktijkonderzoek: Interventie \(beter\) implementeren.](#)

Dual communication board system

- Ontwikkeld door: Kathryn Wolff Heller
Dual communication board system richt zich op het verbeteren van receptieve communicatie wanneer communicatiepartners zich (nog) niet kunnen uiten middels de communicatievorm van de persoon (bijvoorbeeld gebarentaal). Dit systeem bestaat uit een communicatiebord voor de persoon met ADB en een identiek communicatiebord voor de communicatiepartner. Op het bord staan hoogcontrast afbeeldingen of tactiele symbolen die door de persoon aangewezen kan worden wanneer de persoon iets wil communiceren of antwoord wil geven. De afbeeldingen en symbolen zijn onder te verdelen in drie communicatie types: socialisatie (zoals groeten, hoe heet je, hoe gaat het), kern vocabulair (zoals kijk, help me, wacht, doen, graag willen, goed gedaan) en situatie specifieke vocabulair. De deelnemers worden getraind in het gebruik van het communicatiebord en het geven van het tweede bord aan de andere persoon.

- [Literatuuronderzoek: Sterk bewijs](#)
- [Praktijkonderzoek: De professionals uit het praktijkonderzoek zetten deze interventie niet in.](#)

Dyadic interaction sessions

- Ontwikkeld door: Susan Bruce
Dyadic interaction sessions richt zich op het verbeteren van de sociale vaardigheden, zelfbeschikking (kunnen en mogen maken van keuzes) en regulering van emoties van adolescenten met ADB. De adolescenten zitten op school en door hun leerkracht wordt aan hen gevraagd om een bepaalde opdracht uit te voeren met een kind uit een lagere klas. Binnen deze dyadische interacties wordt een beroep gedaan op het probleemoplossend vermogen van de adolescent. De leerkracht van de adolescent is aanwezig tijdens de interacties om de adolescent te ondersteunen en er wordt gebruik gemaakt van video-feedback op een later tijdstip. Hiermee verkrijgt de adolescent observatievaardigheden (wat neem je waar bij de ander, wat heeft de ander nodig) en evaluatie vaardigheden (hoe deed ik het?).

- [Literatuuronderzoek: Sterk bewijs](#)
- [Praktijkonderzoek: De professionals uit het praktijkonderzoek zetten deze interventie niet in.](#)